

Louis HOUBEN

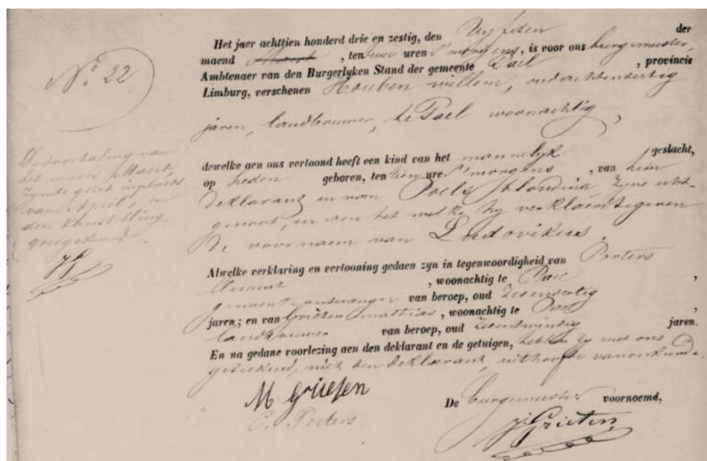
1863-1931

Louis LETEN, familiekundige

28-12-2020

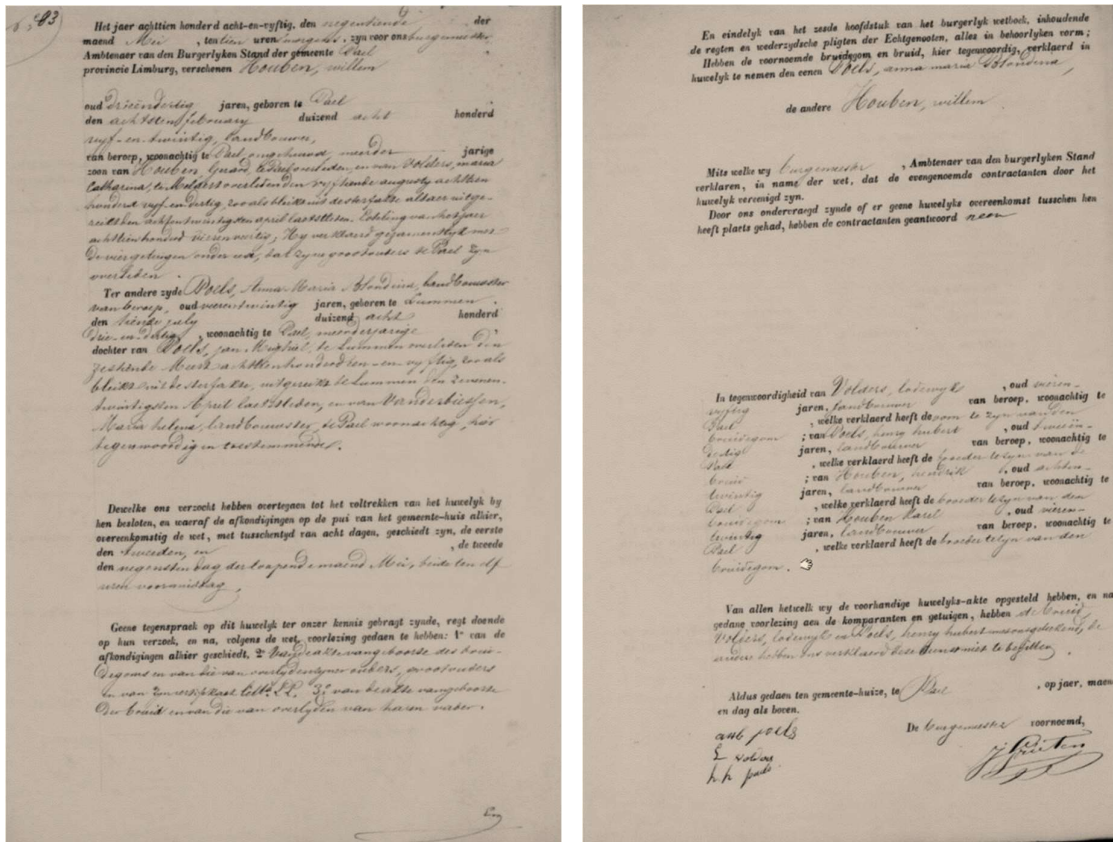
Landbouwer, boterkoopman, winkelier & herbergier aan de kerk te Paal, drie maal getrouwd en dikwijls met de dood van zijn naasten geconfronteerd.

Ludovikus HOUBEN, *Louis*, werd geboren te Paal op 5 april 1863 als tweede kind van een gezin waarin vier kinderen zouden geboren worden. Hij was de zoon van Wilhelmus HOUBEN en van Blondina POELS en het enige kind van het gezin dat volwassen werd. In vier opeenvolgende jaren sterven zijn moeder op 36-jarige leeftijd in 1870, Louis is dan 7 jaar oud, zijn twee jongere broers Amandus en Benedictus, respectievelijk in 1871 & 1872 op 3- & 7-jarige leeftijd en zijn oudere broer Karel in 1873 op 13-jarige leeftijd. Omstreeks 1870 heerste er een pokkenepidemie, vooral kinderen waren het slachtoffer, en dit is dus mogelijkwijze de doodsoorzaak van de kinderen.

Geboortebekendmaking Ludovikus HOUBEN.

Zijn ouders waren landbouwers en huwden te Paal in 1858, vader Willem was 33 jaar en in Paal geboren, moeder Blondina was 24 jaar en in Lummen geboren. Ze huwden te Paal op 19-05-1858.

Huwelijksakte Houben x Poels

Getuigen waren :

- Volders Lodewijk, 54 jaar, landbouwer, oom van de bruidegom.
- Poels Henry Hubert, 32 jaar, landbouwer, broer van de bruid.
- Houben Hendrik, 28 jaar, landbouwer, broer van de bruidegom.
- Houben Karel, 24 jaar, landbouwer, broer van de bruidegom.

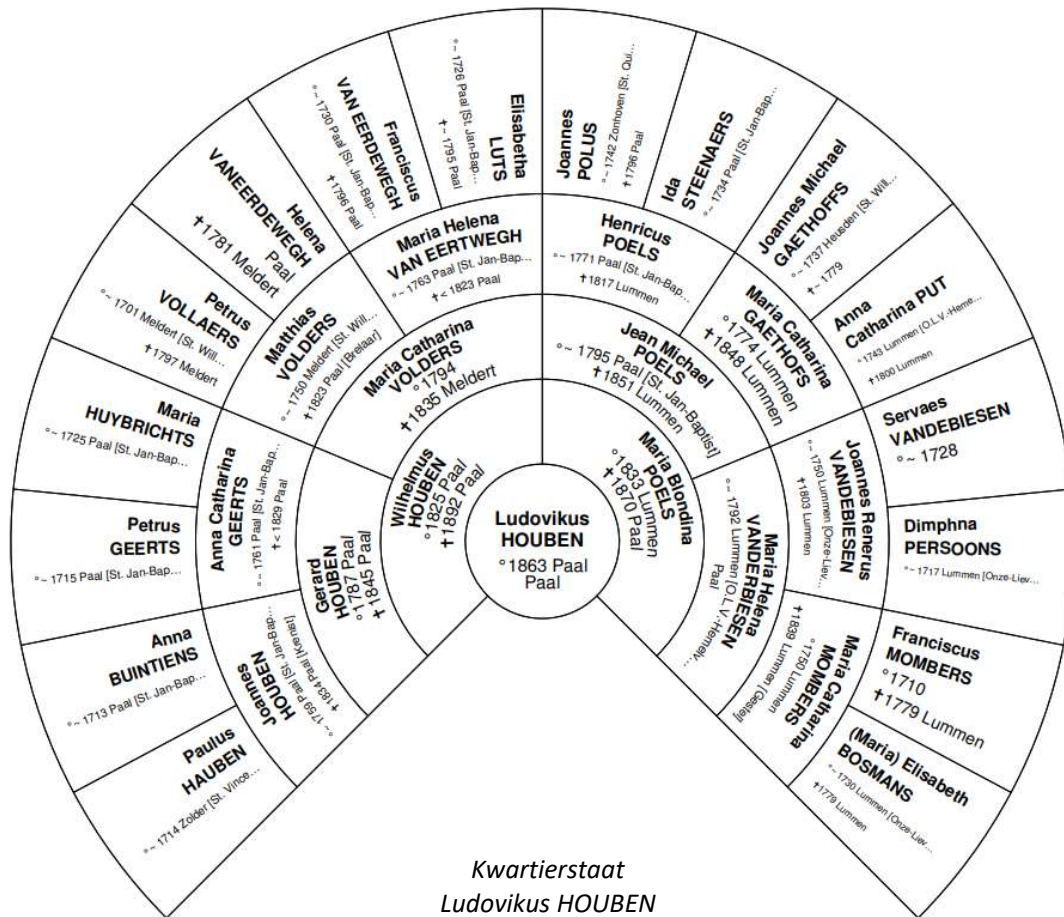
De grootouders langs vaders kant, waren ook van Paal. Grootvader heette Gerard¹ en grootmoeder Maria Catharina VOLDERS. Hij stierf in Paal in 1845, 58 jaar oud, zij stierf te Meldert in 1835, 41 jaar oud. Ook verdere voorouders Houben zijn van Paal en woonden in het gehucht Krenist. Voordien waren ze van Zolder, omstreeks 1741 is Paulus HAUBEN² vanuit Zolder door zijn huwelijk in Paal beland.

Grootvader langs moeders kant heette Jean Michael POELS, werd te Paal gedoopt in 1795 en overleed te Lummen in 1851, 56 jaar oud. Hij huwde te Lummen in 1823 met Maria Helena VANDERBIESEN, die in 1792 te Lummen gedoopt was en in Paal overleed.

Overgrootvader Henricus POELS was gehuwd met Maria Catharina GAETHOFS, haar voorouders waren afkomstig van Heusden.

¹ Hij was nog loteling van Napoleon geweest en uit krijgsgevangenschap in Oekraïne naar huis gekomen.

² Zijn verdere voorouders : zie stamboom VOLDERS-Houben, <https://nl.geneanet.org>.

Louis was aanvankelijk landbouwer zoals zijn vader, nadien werd hij winkelier (1891) & boterkoopman (1893, 1894, 1896, 1898) en herbergier³.

Boterkoopman

In de 19de eeuw was boter maken nog arbeidsintensief, er waren nog geen zuivelfabrieken. De boerinnen maakten ieder hun eigen boter die naar de markt werd gebracht. Voor Paal zal dat de Diestse Botermarkt geweest zijn. Een botervat had een inhoud van 80 pond (40 kg), dat kregen de kleine keuterboeren van de *Buiting* niet bij elkaar en dus verkochten ze hun kleine productie aan een boterkoopman⁴ die ze dan doorverkocht op de markt of aan winkeliers.

³ Vermoedelijk werd de herberg geopend na zijn derde huwelijk in 1898 met Maria Constantina RABIJNS, zij was de dochter van een herbergierster uit Lummen.

⁴ Het beroep bestond al in de 17de eeuw.

Boter stoten (1906) © E. Jaminé

Botermarkt te Diest

Boter was een luxeproduct, in 1896 bedroeg de prijs meer dan 2,35 Fr./kg⁵, wat duur is als je weet dat een dagloner toen 1 à 1,5 Fr. per dag verdiende.

Het inleggen van boter was een kunde : de boter moest goed worden aangestampt zodat er geen luchtbellens werden gevormd. Om te bewaren werd er pekels of zout over de boter gegoten. Meestal waren de boterpotten voorzien van een deksel.

⁵ Dit was de prijs waaraan de *Vooruit* in Aalst in 1896 boter inkochte.

Men gebruikte vooral een pot uit aardewerk, hoewel er ook houten en metalen boterpotten bestonden. De boterpotten van het Rijnlands grijsblauw steenwerk waren de bekendste.

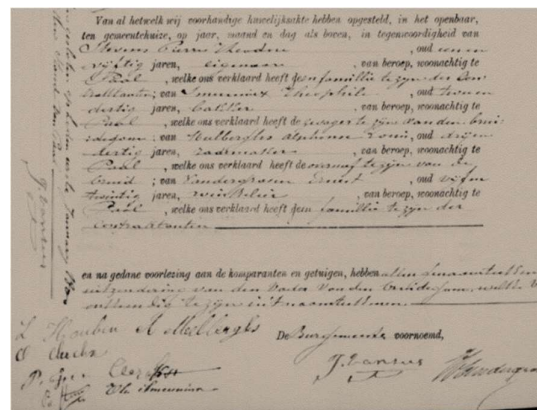
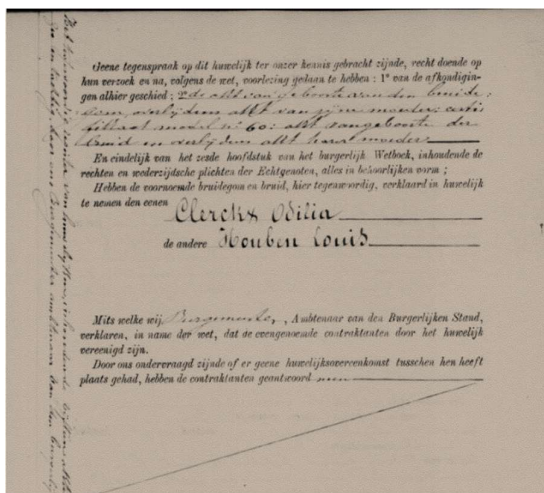
Er was wel al een goedkoper alternatief, nl. margarine, die door de Franse scheikundige Hippolyte Mège-Mouriès in 1869 was uitgevonden.

Het patent werd gekocht door Nederlandse teuten⁶: Antoon Jurgens bouwde in 1871 in Oss de eerste margarinefabriek ter wereld. Hij werd nagevolgd door Simon van den Bergh, die in 1872 een soortgelijke fabriek opende, eveneens te Oss. Beide concurrenten⁷ stonden aan de basis van wat later het concern Unilever zou worden.

© <https://nl.wikipedia.org>

Hij huwde op 22-jarige leeftijd te Paal op 26 november 1885, met Odilia CLERCKX. Zij was 27 jaar oud, geboren te Paal en de dochter van bakker Pieter Frans CLERCKX & Rosalia AERTS.

Huwelijksakte HOUBEN x CLERCKX

De getuigen waren :

- Pierre Theodoor Stevens, eigenaar, geen familie.
- Theophile Smeunincx, bakker, zwager van de bruid.
- Alphonse Louis Meelberghs, zadelmaker, neef van de bruid.
- Ernest Vandergrasen, winkelier geen familie.

⁶ Teuten waren rondreizende handelaars of ambachtslui die vanuit hun thuisbasis in Westfalen^{DE} of in de Kempen met koopwaar op de rug naar Nederland, Duitsland, Frankrijk, Luxemburg of zelfs Denemarken trokken.

⁷ Zij vormen samen in 1927 de *Margarine Unie* die in 1929 fuseerde met het Britse *Lever Brothers*, de fabrikant van o.a. *Sunlight* zeep.

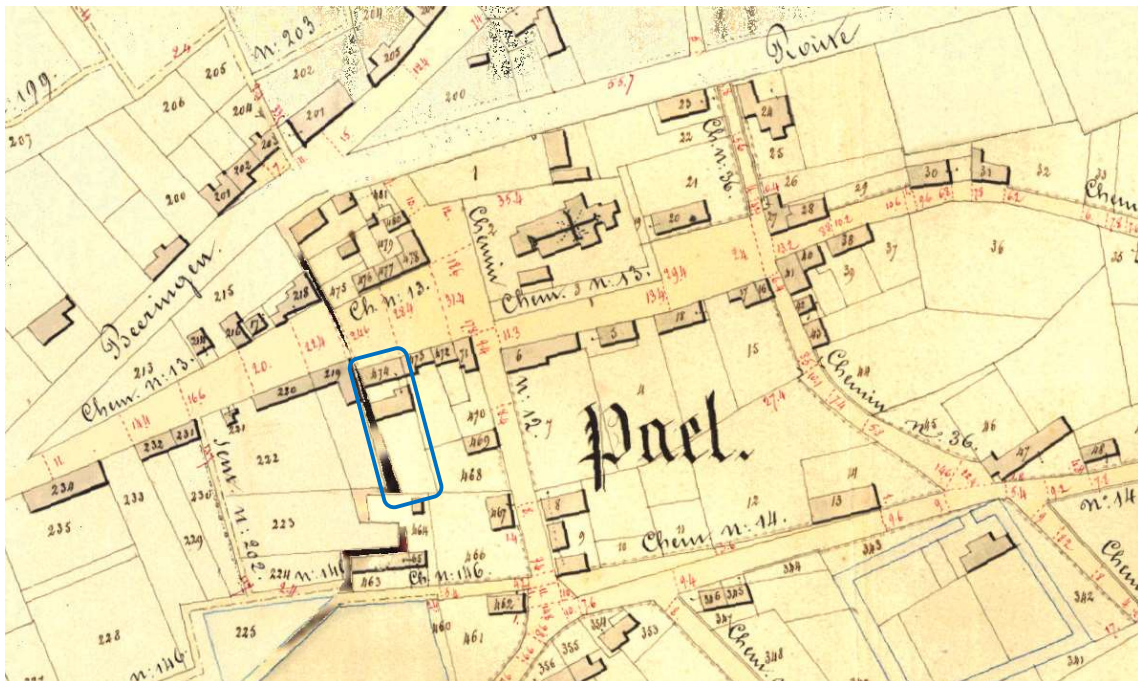
De getuigen waren :

- Alenis Bervoets, landbouwer, broer van de bruid.
- Adriaan Pieter Crijns, onderwijzer, neef van de bruid.
- Alphonse Smeuninx, landbouwer, geen familie.
- Romanus Bervoets, herbergier, oom van de bruid.

Ze woonden samen in het ouderlijk huis van Louis in de Kerkstraat, aangeduid op de onderstaande kaart (nr. 474).

Hun zeven kinderen werden er geboren :

1. Maria Rosa Josephina, *Fien*, op 24-03-1888.
2. Aloysius Constant Leo HOUBEN, op 12-11-1889.
3. Anna Augusta Leonia, *Gusta*, op 17-03-1891.
4. Maria Helena Clothildis, *Clotil*, op 22-04-1892.
5. Alphonsus, op 05-09-1893 en na 1 uur overleden.
6. Henricus Antonius, *Henri*, op 26-11-1894.
7. Rosa Martha, op 30-08-1896.

Atlas der Buurtwegen (1841) © www.geopunt.be

Opnieuw sloeg het noodlot toe : Leocadia stierf op 15 oktober 1896, 6 weken na de geboorte van het laatste kind, ze was slechts 34 jaar oud. Louis bleef achter met zeven kinderen, het oudste Emma was 9 jaar, het jongste Rosa Martha was 6 weken oud.

Waaron is mijne kwaalzonder hulp en ongenesbaar geweest Omdat Gij, o Heer, gehandeld hebt volgens uwen heiligen wil. (JER. XV.)

JESUS, MARIA, JOZEF!

†
 Bid voor de ziel van zaliger

LEOCADIA BERVOETS
 echtgenote van
 LUDOVICUS HOUBEN

geboren te Paal, den 22 Juni 1802 en aldaar, voorzien van de laatste HH. Sacramenten, godvrechtig en onder het aanroepen der HH. namen van Jesus, Maria, Jozef, in den Heer ontslapen, den 15 October 1866.

De zoetste vertroosting die men mededraagt in het graf is de overtuiging, als eenie suhertspijlijke echtgenote, eene oprechte en getrouwde vriendin, en aan zijne kindere durzane lessen en kristene denking in eriedoe te hebben achtergelaten. (FRANC. SAL.) Duiding was de diepbedruide overledene, wier vroegtijdig afsterven al hare vrienden en kennissen, maar vooral haren teergeliefden echtgenoot en den dijnsten rouw heeft gedoopt; doch dit is door Gods heiligen wil alre geschied, die, wij mogen het hopen, haar reeds voor hare deugden en goede werken beloonde heeft in den hemel. Vaartwel: diebare echtgenoot, kinderen, vader en broeder. — Vaartwel: Gij allen die mij door uw geboden troost en sterke liefde geseuchen. Vaartwel: De wereld is voor mij verdwenen, de eestwigeid heeft mij in haren schoot begraven: verterd naar 't loof der hemelrijken, zal mijn geest steeds bij u zijn, mijne liefde zal nog aan groeien en mijnen voortduren tot dat wij hier voor niets meer zal gestorven worden. Diebare echtgenoot, bezorg de kinderen, die kleine spruitjes nog troomd aan alle ellenden, die God ons gegeven heeft, voed ze op in de vrees des Heeren en in het onderhouden zijner geboden, want al het overige is ijdelheid. (ECC. XII en zij allen die mij diebaar zijn, bidt voor mij.)

Ziele III. Herrie van Jesus en Maria moet mijne toelucht.

N° 3800. — Druk. M. Ceysens, Hasselt.

Doodsprentje Leocadia BERVOETS

Anderhalf jaar later, op 23 april 1898 hertrouwde Louis een tweede keer, ditmaal met Maria Constantina ROBIJNS, naaister van beroep. Zij werd geboren te Lummen op 17-11-1873 en overleed te Paal op 18-04-1940, 66 jaar oud. Zij was de dochter van Maria Virginia LABIE, herbergierster uit Lummen. Hij was intussen 35, zij 24 jaar oud. Dit huwelijk kinderloos.⁸

Het jaar achttien honderd acht-en-negentig, den drie en twintigsten der maand april, ten elf ure overmiddag, zijn voor ons

En Maria Constantina Robijns, geboren te Lummen, van beroep, woonachtig te Lummen, en Ludovicus Houben, geboren te Paal, van beroep, woonachtig te Paal, die beiden van trouw en eestwigeid, en die beiden van de laatste HH. Sacramenten, godvrechtig en onder het aanroepen der HH. namen van Jesus, Maria, Jozef, in den Heer ontslapen, den 15 October 1866.

En Maria Constantina Robijns, geboren te Lummen, van beroep, woonachtig te Lummen, en Ludovicus Houben, geboren te Paal, van beroep, woonachtig te Paal, die beiden van trouw en eestwigeid, en die beiden van de laatste HH. Sacramenten, godvrechtig en onder het aanroepen der HH. namen van Jesus, Maria, Jozef, in den Heer ontslapen, den 15 October 1866.

En Maria Constantina Robijns, geboren te Lummen, van beroep, woonachtig te Lummen, en Ludovicus Houben, geboren te Paal, van beroep, woonachtig te Paal, die beiden van trouw en eestwigeid, en die beiden van de laatste HH. Sacramenten, godvrechtig en onder het aanroepen der HH. namen van Jesus, Maria, Jozef, in den Heer ontslapen, den 15 October 1866.

en eestwigeid van het zede hopited van het burgerlijk Wetboek rakende het huwelijk, hebben wij aan de aanstaande echtgenooten geroepen of zij voornemens zijn aldaar der te nemen voor Man en Vrouw; ieder van hen voornemens geroepen hebbende van ja, verklaaren wij in naam der wet dat

Van al Acteek wij voorhandige huwelijksakte hebben opgesteld, in het openbaar, ten gemenebesten, in tegenwoordigheid van

En Maria Constantina Robijns, geboren te Lummen, van beroep, woonachtig te Lummen, en Ludovicus Houben, geboren te Paal, van beroep, woonachtig te Paal, die beiden van trouw en eestwigeid, en die beiden van de laatste HH. Sacramenten, godvrechtig en onder het aanroepen der HH. namen van Jesus, Maria, Jozef, in den Heer ontslapen, den 15 October 1866.

En Maria Constantina Robijns, geboren te Lummen, van beroep, woonachtig te Lummen, en Ludovicus Houben, geboren te Paal, van beroep, woonachtig te Paal, die beiden van trouw en eestwigeid, en die beiden van de laatste HH. Sacramenten, godvrechtig en onder het aanroepen der HH. namen van Jesus, Maria, Jozef, in den Heer ontslapen, den 15 October 1866.

Huwelijksakte HOUBEN xxx ROBIJNS (1898)

⁸ In de registers van de Burgerlijke Stand van Paal (1898 t/m 1910) en van Lummen (1898 t/m 1900) zijn er geen geboorten HOUBEN geregistreerd.

De getuigen waren :

- Andries Loomans, herbergier, stiefvader van de bruid.
- Felix Clerckx, winkelier, vriend van de bruidegom.
- Eugeen Labie, landbouwer, zwager van de bruid.
- Louis Labie, landbouwer, neef van de bruid.

Louis HOUBEN & Maria Constantia ROBIJNS (?1898)

Ze waren winkelier⁹ en herbergier zoals blijkt uit onderstaande prentkaart.

In de deuropening : Louis HOUBEN en Maria Constantina ROBIJNS (ca. 1910)

⁹ In 1874 stapt Adolphe Delhaize uit de in 1863 door zijn broers opgerichte vennootschap 'Delhaize Frères et Cie' en begint zijn eigen winkelketen AD. DELHAIZE & Cie.

Louis overleed te Diest op 28-08-1931, 68 jaar oud.

De woning is na WO I vervangen door een nieuwbouw, links op onderstaande prentkaart, met winkel, annex herberg en een bovenverdieping die dienstdeed als hotel.

❖
zivoJ Leten